Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer	: 2020 / Z276687-2020
Raadsvergadering d.d.	: 18 februari 2021
Portefeuillehouder	: E. Hanemaaijer
Programma	: (5) Wenjen & Omjouwing
Programmaonderdeel	: Duurzaamheid
Naam opsteller	: J.K. Star
E-mail	: j.star@noardeast-fryslan.nl
Onderwerp	: Plan van Aanpak Energietransitie inclusief Transitievisie Warmte
Begrotingswijziging	: nee

Samenvatting

Energietransitie is ondergebracht in de Klimaatwet van 2019, waardoor de gemeente de wettelijke taak heeft gekregen om de gestelde doelen te realiseren. Deze wettelijke taak sluit aan op de uitgangspunten van de coalitieagenda 'Trochpakke, mei elkoar foarút'. In de coalitieagenda staat namelijk: *'We streven naar het leveren van betekenisvolle bijdragen aan een duurzame samenleving. Energietransitie willen we stimuleren en de inwoners daar bij betrekken. Als gemeente zullen we invulling geven aan onze voorbeeldrol.'*

De Klimaatwet van 1990 met 49% reductie in 2030 en 95% in 2050. Daarnaast hebben we als ANNO-regio de ambitie om in 2025 40% van de benodigde energie duurzaam op te wekken. Het hoofddoel is het verlagen van de CO_2- uitstoot ten opzichte van de uitstoot in 1990. Het geheel impliceert een flinke opgave; een opgave die bovendien verder strekt dan de huidige bestuursperiode.
Een breed scala aan taken op het gebied van energietransitie, in combinatie met een beperkte capaciteit, maakt dat de gemeente moet prioriteren in het uitvoeren van haar taken. Om deze prioritering zo objectief mogelijk te maken, is het verstandig om deze prioritering niet alleen op basis van kwalitatieve gronden te maken, maar juist ook op kwantitatieve gronden. De taken die de grootste bijdrage kunnen leveren aan het terugdringen van de CO2-uitstoot verdienen daarom prioriteit.

Om de taken adequaat te kunnen uitvoeren zijn duidelijke kaders nodig. Het is essentieel dat de gemeente de juiste bevoegdheden en de juiste middelen tot haar beschikking heeft. Belangrijke kaders zijn:

- Bevoegdheden, vanuit het rijk, voor de gemeente om de regierol te kunnen uitvoeren.
- Het tempo waarin we met de uitvoering aan de slag kunnen is afhankelijk van de mate waarin de energietransitie haalbaar en betaalbaar is voor de samenleving.
- Een vergoeding vanuit het Rijk voor de toename in uitvoeringslasten voor gemeenten.

Tijdens It Petear van 22 oktober '20 zijn we in gesprek gegaan met de raad om te verkennen welke aanvullende kaders de raad wenst mee te geven. De presentatie is als bijlage toegevoegd.

Het PvA Energietransitie is de grote paraplu! Onder deze paraplu hangen taken en projecten die bijdragen aan het verlagen van de gewenste CO_2 uitstoot. Een belangrijk onderdeel van die paraplu is die van communicatie en participatie. Voor draagvlak van raad en inwoners is de inzet: inwoners en ondernemers ruimte te geven en uit te nodigen om bij te dragen. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat we luisteren naar inwoners en ondernemers en ze actief erbij betrekken. Hierdoor hebben ze een belangrijke rol in de participatie van de projecten.

De rol en betrokkenheid van de raad in deze fase is uitgewerkt in de 'Startnotitie Raad Energietransitie'. Ten behoeve van de leesbaarheid en het overzicht van de verschillende documenten is een 'Samenvatting Startnotitie Energietransitie' opgesteld.

Besluit

De raad besluit:

1. De bijgevoegde en als zodanig gewaarmerkte ‘Startnotitie Raad Energietransitie’ vast te stellen en als leidraad te gebruiken bij de ontwikkeling van de (deel-)projecten.
2. Het bijgevoegde en als zodanig gewaarmerkte Plan van Aanpak voor de Energietransitie incl. de Transitievisie Warmte (TVW), voor de periode tot en met 2021 vast te stellen.
3. In te stemmen met de besteding van de middelen uit de December Circulaire 2019, gereserveerd in de Jaarrekening 2019, ter grootte van € 250.100.

Motivering van het besluit

1. De Startnotitie biedt houvast voor de raad

Omdat de gemeente een breed scala aan taken op het gebied van energietransitie moet uitvoeren, is het essentieel om inzichtelijk te maken hoe de raad betrokken wordt bij de verschillende taken. Om die reden is er naast het Plan van Aanpak Energietransitie een Startnotitie toegevoegd. Hierin is beschreven wat de rol van de raad is in het realiseren van de doelen van de Klimaatwet. De Startnotitie geeft de te doorlopen stappen weer en ziet daarmee toe op het proces. Specifiek wordt een planning voorgesteld, waarin staat op welk moment we voor welke taak bij de raad langskomen.

2. Het doel van het ‘Plan van Aanpak Energietransitie’, inclusief de Transitievisie Warmte

Het ‘Plan van Aanpak Energietransitie’ heeft de volgende doelen:

- Inzicht verschaffen in welke resultaten worden bereikt en op welke wijze dit bijdraagt aan de doelen vanuit de Klimaatwet;
- Onze inwoners, het bedrijfsleven, het onderwijs en de (volledige) ambtelijke organisatie dragen actief bij aan de energiebesparing en de realisatie van de doelen uit de Klimaatwet;
- Het bevorderen van de kans die de economische ontwikkelingen biedt ten gevolge van de Klimaatwet.

Daarbij maakt het ‘Plan van Aanpak Energietransitie’ onderscheid in twee fasen:

1. Energietransitie 1.0:
   Hier hebben we de middelen voor om taken uit te voeren gedurende de periode ’20-’21. Wat dit betekent en welke resultaten hier worden geboekt wordt weergegeven in het Plan van Aanpak.
2. Energietransitie 2.0:
   Dit heeft betrekking op de periode ’22-’30. De middelen die benodigd zijn, worden inzichtelijk vanuit de projecten in fase 1.0. Deze dienen voor zover bekend en mogelijk te worden meegenomen in de Perspectiefnota ’22.

Door in te stemmen met het ‘Plan van Aanpak Energietransitie’ stemt de raad in met de voorgestelde prioritering. Specifiek onderdeel van het Plan van Aanpak is de Transitievisie Warmte. Dit betreft een beleidsdocument met daarin de hoofdlijnen voor het aardgasvrij maken van de woningvoorraad. Omdat dit een dusdanig grote opgave is, is hier een separaat plan van aanpak voor geschreven. Onze beoogde aanpak is al aan de raad gepresenteerd in It Petear van 20 oktober ’20.

3. Middelen uit de December Circulaire 2019 zijn nodig om wettelijke taken uit te voeren

In de December Circulaire van 2019 zijn vanuit het Rijk middelen beschikbaar gesteld specifiek voor het thema Energietransitie. Door in te stemmen met dit beslispunt worden de middelen daadwerkelijk voor de bedoelde taken ingezet. Wanneer deze middelen niet worden toegekend, dan is het voor onze gemeente onmogelijk om aan onze wettelijke taken te voldoen. Het is dan bijvoorbeeld niet mogelijk om eind 2021 een Transitievisie Warmte vast te stellen. Daarmee zouden de uitgangspunten die in de coalitieagenda zijn geformuleerd niet kunnen worden nageleefd.

Welk programmadoel wordt hiermee gediend?

Programma 5 'Wenjen en Omjouwing'
Kerndoel: 'In 2030 is Noordoost Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten.'
Speerpunten:

- Voorbeeldgedrag;
- Gedragsbeïnvloeding;
- Verduurzaming energieproductie;
- Duurzaamheid in de fysieke leefomgeving.

Wat gebeurt er als we het niet doen?

De Klimaatwet kent een heldere doelstelling gefaseerd naar 2030 en 2050. Het zou verleidelijk kunnen zijn deze grote opgave voor ons uit te schuiven nu het voor ons financieel lastiger is geworden als gemeente. Echter de keuze in dit Plan van Aanpak wordt gemaakt om de middelen van de Decembercirculaire 2019 effectief in te zetten op de realisatie van wettelijke verplichtingen in de periode tot en met '21. Daarnaast komen wij met een voorstel op welke wijze we het realiseren van de doelstellingen tot 2030 integraal kunnen organiseren in onze gemeente. Treden er direct fouten op als we deze middelen niet inzetten? Ja, gemaakte afspraken in de coalitieagenda worden niet gerealiseerd en wettelijke verplichtingen om bijvoorbeeld voor eind 2021 een Transitievisie Warmte door de raad te laten vaststellen worden niet gehaald.

Financiële aspecten

De uitvoering van het voorliggende Plan van Aanpak wordt gefinancierd uit enerzijds de bestaande begroting en anderzijds de middelen uit de December circulaire 2019. Het betreft de volgende bedragen: Transitievisie Warmte € 202.201, Klimaat Aanpak Wijken € 10.000 en Energieloket € 25.000. Deze middelen zijn met de Jaarrekening 2019 gereserveerd ten behoeve van het voorliggende Plan van Aanpak Energietransitie inclusief de Transitievisie Warmte.

Communicatie en participatie

Communicatie is essentieel voor een succesvolle energie- en warmtetransitie. Het is een complexe opgave die vraagt om een zo hoog mogelijke deelname. Bij het opstellen van de Transitievisie Warmte (TVW) en de andere onderdelen in het 'Plan van Aanpak Energietransitie' worden inwoners betrokken. Hoe beter de inwoners geïnformeerd zijn, hoe beter ze hun eigen verduurzamingswensen kunnen afstemmen op bijvoorbeeld het aardgasvrij maken van hun woning.
Daarbij worden ook andere stakeholders actief betrokken bij het opstellen van onder andere de TVW. Denk hierbij aan netbeheerders, woningcorporaties, energiecoöperaties, etc. Naast externe is er ook interne communicatie nodig. In de 'Startnotitie Raad Energietransitie' is inzicht gegeven op welke wijze en wanneer de raad betrokken wordt bij de uitvoering.

De uitwerking van het PvA voor participatie en communicatie krijgt gestalte in een op te stellen communicatieplan specifiek voor het majeure thema: Energietransitie. Conform de planning in de 'Startnotitie Raad Energietransitie' wordt de aanpak voor dit communicatieplan in het 1e kwartaal van 2021 aan de raad voorgelegd ter besluitvorming.

Bijlagen

- Startnotitie Raad Energietransitie (210107 Startnotitie Raad Energietransitie v4.2.PDF)
- Plan van Aanpak energietransitie Noardeast-Fryslân (200921 NF PvA ET v1.6.pdf)
- Plan van Aanpak Transitievisie Warmte (200702 Transitievisie Warmte PvA 1.1.pdf)

Dokkum, 10 november 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M Verbunt MBA de burgemeester, mr. J.G. Kramer

Raadsbesluit

2020 / Z276687-2020

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 10 november 2020;

Besluit:

1. De bijgevoegde en als zodanig gewaarmerkte ‘Startnotitie Raad Energietransitie’ vast te stellen en als leidraad te gebruiken bij de ontwikkeling van de (deel-)projecten.
2. Het bijgevoegde en als zodanig gewaarmerkte Plan van Aanpak voor de Energietransitie incl. de Transitievisie Warmte (TVW) vast te stellen.
3. In te stemmen met de besteding van de middelen uit de December Circulaire 2019, gereserveerd in de Jaarrekening 2019, ter grootte van € 250.100.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 18 februari 2021.

De raad voornoemd,
de griffier,

Signed By: Dijkstra, Sytze <s.dijkstra@noardeast-fryslan.nl>
19/02/2021 12:16:57 CET
ID: 006077a9-9e71-45b5-9fa1-db9546b7080b
Auth: Scribble

mr. S.K. Dijkstra

de voorzitter,

Signed By: Kramer, Johannes <j.kramer@noardeast-fryslan.nl>
22/02/2021 17:56:01 CET
ID: 006077a9-9e71-45b5-9fa1-db9546b7080b
Auth: Scribble

mr. J.G. Kramer